Tabiat Çınlıyor

MUHAMMED NURULLAH SEYDA ELCEZERÎ

Tercüme
Abdurrahman ERZEN

ÖNSÖZ

Gayet edebi bir tarzda evrenin bir bölümünün analizini yapan ve düşünce örneği olan insanı, kâinatın diğer bölümlerini de düşünmeye sevk eden Muhammed Nurullah Seyda efendinin kaleminden çıkan "TANÎNU'T-TABÎA" (Tabiat Çınlıyor) adındaki kitabın arapçasından Türkçeye tercümesini bir görev olarak yapmış bulunuyorum.

Aslında sadık kalarak yapmış olduğum bu tercümenin bazı yerlerinde rekâket olmuş olabilir…

Bu tip eksikliklerin aslına değil, tercümesine hamledilmesini rica ederek tüm kusurlarımın bağışlanmasını dilerim…

15/11/1983 ABDURRAHMAN ERZEN Mütercim

TAKRİZ

Hamd Allah'a mahsustur. Salât ve selâm kendinden sonra peygamber gelmeyecek efendimizedir.

Muhammed Nurullah Seyda El Cezerînin Kaleminden sızan "TANÎNU'T-TABÎA" (Tabiat Çınlıyor) adlı eşsiz inci ve parlak gerdanlık misali kitabını okuyunca, o kısa ve değerli kitabın muhtevasındaki yapı birliğinin, yapıcının birliğini gösterme sırrını hedef alan garip sırlar ve ince işaretlerinden dolayı, şaşkına dönen göz ve gönül az kalsın dövüşecekler:
Evrendeki bütün olaylar, tek bir nizamın etkisi altında olması itibarı ile, âşikâr olarak mutlak nizamcının tekliğini ve kâinat dairesindeki varlıkların bütün nizam çeşitleri ve şekilleri ile ondan yardım beklediklerini ilan eder.

Yemin ederim ki, o, hayat rüzgârının estiği ve uzak yakın herkesin gönül verdiği yüceliktir…
Ciğerlerin kendisinden titrediği bir göz işaretidir…
Müellifin kontrolünde eseri temize çektiğimde, onunla nefsim arasında bir diyalog kurup, coşarak şöyle dedim: "İnsanlık kervanı veya herhangi bir ferdi, güvenilir bir nasihatçı olmaksızın kendi haline bırakılsaydı, asırlar boyu son derece cehalet ve ebedi bir körlük içinde kalırdı… "
Aşkolsun, çünkü en tatlı anlamları en veciz ve zarif kalıplar ile sundu ve en örtülü maddeleri en iyi başaklarla gösterdi…
Maksatların en güzeline en süslü elbiseler giydirdi…
Evet, gerçekten bu kitap hiç bir ağzın söylemediği ve hiç bir elin dokunmadığı, bir vecizedir.
O, beşeriyet için bugünkü bunalım ve sarhoşluklardan çektiklerini sınırlandıran müthiş bir plân çizmiştir…
İşte bu kitap, kendisinden hayat fışkıran et parçasındaki (kalpteki) hastalıkları tedavi eder.
Bundan sonra sonsuz olgunluk bahçelerinin güzel rüzgârıyla eserek yayılır…
Şu halde o, insanlık nesli için hayat pınarıdır, şeytani duyguların terbiyesi için bir örnektir.
Sakın o tavsiyelerden ayrılma.
Rablarının emrinden çıkanlara özenme…
Davamızın sonu âlemlerin Rabb'ı olan Allah'a hamddır…
CELAL YILDIZ (Batman Müftüsü)

TABİAT ÇINLIYOR

Beşer düşüncesinin örebildiği ve öremediği hadiselerin kalbinde gizlenen Esma-ül Hüsnâ sırlarının özelliklerini bütünüyle kapsayan Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla başlarım…

Ey yalın akıl!

Benden toplama, senden dağıtım…

Bir bahçeye girdiğinde, sahibinin izniyle ve onun adına meyve toplaman gerekir. Herhangi bir devleti gezmek istediğinde de, o devlet başkanının imzasını taşıman gerekir.

Ey hayal iğnesinin dokuduğu ve diktiğini okuyan kimse, Hz. Allah cümlemize hidâyet eylesin…

Bilhassa mahrem yerleri sun'i ışıklarla gösterilmeyen bir köy gecesinde, sırtüstü uzanıp göklerin baharına seyahat ettiğimizde, tüm yıldızlar yayılmış çiçekler gibi görünür. Sanki bunların hepsi, gezegenleri ve sistemlerindeki ölçüleriyle, tabii (değişmez) kanun üzerinde hareket ve raks edişlerini plânlayan bir emrin hatırasıyla cezbeli birer dâiredir…

Sürekli devam eden o halleri ile, hikmetine boyun eğilmiş birinin düzenine işaret etmektedirler. Sanki bütün bu hareket halinde olan daireler; iliği, kemiklerinin içinden görülen bir deniz berrak-lığındaki uzayın köşelerinden bizi çağırıyor, davet ediyor…

Bütün bunlar yumuşak ve sükunetli göz uçlarıyla bize birşey emreder gibi bakmaya devam edip, kurallarından caymamaktadırlar.

Gece ördüğünü sıyırıp, kara çadırını kaldırınca; kalabalık bir dinleyici kitlesine hitap eden büyük bir üstâd gibi, tabiat iplikleri arasından o güzelim sihriyle gülümseyerek, güneş çıkmaktadır. Onun pırıltılarında hayat vardır. Sanki o; yumuşak elleri, ince ve şeffaf ışınlarıyla kâinatın çocuklarını kucaklayan ve beşiklerinde bağrına basan şevkatli bir anadır.

Yeryüzüne baktığın zaman onu, fezada yüzen bir küre olarak görür, kuvvetli bir irâdenin kontrolü altında, uzaktan dağları, direkleri olup titizlik ve dikkatle okyanusta seyreden bir gemi sanırsın.

Şu bir gerçektir ki, bunda; sınırlı bilgimizle hakikatlerini tam olarak anlamaktan uzak olduğumuz, binde birini de bilemediğimiz ve bilemeyeceğimiz önemli emirler, gizli sırlar ve düzenli olaylar vardır.

Işın perdeleri arasında, duygulu ve düşünceli insanı derin hayallere yönelten, canlı, güzel ve çekici manzaralar görünür. Çünkü bunların hepsinin ilham verici bir sihirden geldiğini görür. İşte o zaman bilgi merkezleri heyecana gark olup çırpınmaya başlar… Ve sanki onlar, bu harikaların nağmelerine kulak verirler…

İşte tam o sırada akılda soru alevleri tutuşmaya başlar: "Onlara her gün aynı tarz üzerine çıkacaklarını ve her gün sıralarının değişeceğini kim emrediyor?
Acaba onların yuları bu işlerde yetenekli olmadıkları halde kendi ellerinde mi?
Yoksa istediği şekilde onlara hükmeden bir yaratıcıya doğal olarak kulluk mu ediyorlar?"
Ve sonra bir gemi misali bizi omuzlarına yüklemiş olan yerküremize baktığımızda, onu diğer yıldızlara nispetle ancak bir kum tanesi kadar görürüz. Bununla birlikte biz en büyük dürbünlerimizle dahi, onun etrafını göremeyiz. Herşeyi kuşattığını sandığımız bilgimiz, kulaklarımızın ardındaki olayları ve gözümüzün önündeki ayrıntıları kapsayamamıştır. Bu zerreciğin çöllerinde bulunan, en derin, en düzenli ve en ince elektronik ölçüleri dahi barındıran kendi şahsını kıyas et…

Bu zerre, nasıl beşer için içinde düşünüp doğru yolu bulabildiği bir okul olmuştur?
Aynı zamanda o, canını çektiği ve zevk aldığı herşeyi bulabildiği bir lokantadır.
Geçmiş ve gelecek insanların her vücuda getirdiklerini, olaylardan bıraktıkları eserleri içinde saklayan bir müze ve fuardır…
Her türlü ilaç ve tedavi, dinlenme ve rahatlık bulunan bir hastane, bir kitap, bir kütüphane, bir doğumevi ve bir mezarlıktır.
Öyle şeylerle hazırlanmış ki; eğer onu yaratan biz olsaydık, gerek kendimiz için gerekse bizden başkaları için, bütün bunları değil düşünmek, hayal bile edemezdik.

Ulaşım yolları ve seyyâr çarşılar gibi olan nehirlerinin, yanaklarına akan gözyaşları olduğunu bilir miydin?..

Mağaralarının; hayvanlar için birer misafirhane ve otel olduğunu bilir miydin?..

Meyveleri; ağaç dallarının herhangi bir zarara uğramasın diye, el değmeden sunduğu ilaç kutucuk-ları değil midir?..

Madenleri; gerektiğinde ehl-ü ıyâlince çıkarıp, istifade edilsin diye bir sultan köşkünde bırakılmış hazineler gibi değiller mi?

Artık her vicdan, isabetli düşünüp bunları anladığı ölçüde, coşturucu bir vecd ile kendinden geçer.

Şüphesiz gerçeklerden birisi şudur:
Canlı dünyamızın haritasını çizen, geometrisini düzenleyen ve yüzündeki levhalara yine kendinden oluşan cetvelleri, farazi değil, bir gerçek olarak çizen, herşeyden haberdar olan hikmet ve kudret sahibi birinin kalemidir…

Çoğu zaman gökyüzü durgun ve uyumuş olur. Aniden şiddetli bir rüzgar çıkar, sanki çoban gibi bulutları uzaktan sürer. Bulut kümeleri sanki onun elinde emrine boyun eğen askerler olup, birbirleriyle kucaklaşırlar. Asker safları gibi komutanının emrini bekleyen duman zerrelerini şuur sahibi sanırsın. O dağılmış, o yün gibi yumuşak bulutlar: yüzlerini buruşturup kuraklıktan inleyen çiftliğimize acıyarak ağlar ve topraklarımızın yanaklarına hayat dolu, sedef misali gözyaşlarını dökerler. Artık toprak müjdelenmişçesine tebessüm eder ve sanki güçlü bir padişahın sofraları gibi, enteresan renk renk nakışlar sunar…

Sanki tüm çiçekler minberlerde birer hatiptirler… Veya o işaret ve kelimeler altında birer gelindirler… Sanki gerekli bir görevi yerine getirmek için haber verip, bu gösterişle vazife yapmalarındaki bağlılık ve şükranlarını arz etmeyi simgeliyorlar…

Canlı, gören, işiten ve uysal olan bu kitabın sayfalarını çevirip, satırları arasında gezindiğinde; her türlü hayal ve tahmin kuvvetlerinin üstünde olan anlamlarını aklınla duyar ve dokunur gibi olursun…

Tüm akıllar bir kafada toplanıp, ilim malzemelerinin tümü de birbirlerine yardımcı olsalar bile, o büyük akıl ve ilim malzemeleri, bütün niteliği ile bir dikiş dikmek, bir satır yazmak isteseler, benzerini getiremezler.

Bu sayfaları süsleyen satırları, ilminin kalemiyle yazıp, rububiyetinin cihazları ile de harflerin birbirine tümündekini tevdi etmek suretiyle bir düzene koyan bu kudreti görünce hayal kapını neler çalar?

Bu ilahi sergiyi gözlediğimizde ilk hatırımıza gelen şey, onları yokluktan varlığa çıkaran ve onları kendileri için konulmuş kanunlara boyun eğdirenin kim olduğudur? Örneğin bu büyük topluluğun içerisindeki güneşi, sanki zeki ve uyanık bir bekçi gibi görürsün. Bu büyük otelde uyuyan herkese uğrar ve her ziyaretçi yolcudan sessizlik ve hareketsizlik yorganını kaldırır. Yakıcı olmasın diye bir karış aşağı inmez, dondurucu olmasın diye de bir karış yukarı çıkmaz… Her gün çelişenlerin içinde barıştığı o korkunç cismin, binlerce ziyaretçisini karşılayıp, onlara çeşitli güzelliklerini, göğün bir penceresinden gösterdiğini görürsün.

Artık o, kâinatın saniye, gün ve yıllarını hesaplar. Kendisinde birçok yararlar bulunduğu gibi, doğuş yeri ve vaktinin değişmesinde de, faydalar vardır. O; bu işte çalışan bir yapıcı mıdır, yoksa bir emre boyun eğmiş çalıştırılan bir köle mi?

Sonra bu canlı serginin her bir ferdini, yaradılışın bir sırrına ve bilmecelerin bir anlamına tahsis eden kimdir acaba?..

İnsan kitabını okuyacak olursan; hepsinin burun, iki kulak, dil, iki dudak… harfleriyle yazılmış olduğunu görürsün. Gerek bu türdeki, gerekse diğer bütün türlerdeki bu birlik; yapılış yeri ve çıkış yerinin bir olmasını gerektirir.

Çoğu zaman sanatın ve baskının birliği, sanatkâr ve baskıcının birliği olarak aklımda dolaşır. Yapım yerleri ve âhenklerindeki birlik, sanatkâr ve yaratıcının birliğinin sırrı ile, çeşitli şekillerde oldukları halde, mutlak bir yaratıcının iradesine işaret ediyor. Tek düzen, tek düzenle yenden olmalıdır. Satırlarında ve yazılarında bir olan yazının, tek bir elden başka çıkışı düşünülemez.

Gerek göz ve vücut hücrelerinin birliği, gerek yer ve gök cisimlerinin güçlerindeki birlik, hayat meyvesinin doğuşunda ikisinin yardımlaşması, kucaklaşması ve birbirleriyle cevaplaşmaları; yaratanın zât ve sıfatlarında bir olmasının en açık delillerindendir.

O hâtıraların peşinden yürürsek, sanatkârın, sanat heybeti altında gizlenmiş, harf, kelime ve mânâ mucizeliğinde müellifi perdelenmiş olduğunu görürüz.

Yazı ve yazılışının güzelliği, kâtibin kaleminin ulvi mahâretini müdafa edip ispat etmektedir…

O halde bütün bu çeşitler, fertler ve cinsler rububiyetinin izhâr ettiği sayfalardır, kudret kaleminin yazdığı satırlardır, kazâ ve kaderinin harfleridir, Esma-ı Hüsnası'nın ve sıfatlarının tecellisidir, rahmetinin cilveleridir, hikmetinin gösterişleridir, san'atta sağlamlık fotoğraflarının levhalarıdır, cömertlik sofrasının manzaralarıdır, san'atının sağlam ezeliyetinin nişâneleridir, bilgisinin ve lâtifiyetlerinin işaretleridir, herşeyi kapsayan ilmin delilleridir, mâlikiyetinin, kuvvetliğinin, sonsuz mülkünün genişliğinin dayanağıdır, büyüklüğünün ve mülkiyetinin haşmetidir, âleminin köşkünde iyilik ve adaletinin bahçelerinde yaratıklarının ince sırlarını göstermesinin burhânıdır…

Bu muazzam arz gemisinin fezada asılı olması, yaratıcının kendi zâtıyla kâim olduğunu gösteren bir delildir. Milyonlarca yemek ve besinleri, yaşayış için gereken herşeyi sofrasında bulundurmak, yaratıcının milyonlarca ziyaretçi ve misafirini davet etmek, ancak uluhiyetinin ezeliyeti ve rububiyetinin ebediyetindendir…

Asırlarca köşkümüz üstüne milyonlarca güneş, ay ve yıldızların aydınlık veren ışınları, belirtilmiş bir anda yine belli bir düzen üzere bir defada yanıp beraberce sönmeleri, sanki bir ağızla bir emre icâbet ettiklerini gösterir. Bu misafirhanenin milyonlarca ziyaretçi ve

misafirlerini beslemesi, işlerini tertip etmesi, düzenlerini eşitlemesi, yerlerini ve yemeklerini hazırlaması, istirahat yerlerini sergilemesi, yataklarını döşemesi, güçlerini birleştirme ve sınırlaması, tabiatlarının değişik, kabiliyet ve yaratılışlarının farklı olması ve sayılarının çokluğuna rağmen hepsini bir yere toplayıp, birbirine bağlaması, yaratılışlarındaki nizamda zayıf ile kuvvetlinin eşit olması, rububiyetinde birliğini, hükmünde tekliğini, işinin tedbir ve hikmetine kimsenin gücünün karışmayacağını açıklar… Örneğin zayıf bir sinek, büyük cisimli fili harekete geçirir. Fil, iriliğine rağmen kendini ondan koruyamaz. Küçük bir balarısı, tüm mühendisleri üstün, kabiliyetlerine rağmen hayrette bırakır. Her kurdu, gıda aldığı ağacın ve yaprağının rengi ile boyaması, küçük büyük, hatta zararlardan kendilerine müdâfaa ve yararları kendine çekmek için, birer silah mahiyetinde olan kuşların gagaları, sivrisineklerin hortumları ve süt çocuklarına isteklerini bildiren ağlamalarını bile unutmamıştır…

“Bilgi ve hareketi ile kendi kanununda her biri nöbetinde bilgindir.” (Nur Suresi Ayet: 41)
Elementlerindeki sentez ve analizi, başlangıç ve hedefleri ile her bir mahluku; kendi mizâcına, tabiatının isteğine, kudretinin kıyasına, ağzının ve midesinin ölçüsüne göre, her birini kendine has, mükemmel kanunlarına ve ince sağlam kurallarına, hekimâne ve âdil terbiye yolunda düzenli kaidelerine ve kuvvetli tertibine göre yaratması; rububiyetinin büyüklüğünün tuğrasından, sonsuz hikmet sahibi oluşunun imzasından, uluhiyetinin niteliğinden, mahlukatına karşı olan merhametinin delillerinden ve tekliğinin mucize darphanesinde basılmış birer simgesinden başka birşey değildir.

Evet, ağaçların yapraklarında ana rahimleri gibi özel odalar, zayıf ve biçâre sivrisinekler için barınacak yer hazırlaması, yüksekte salıncak gibi rüzgar ananın ince ellerinde sallanır ve çok kuvvetli iâşeleri için her türlü gıda maddelerini içnde hazırlaması; sanki tabii bir okul, güçlerini sınırlaması, iyiyi ve kötüyü bunlara ilhâm etmiş tabii ve mânevi bir idare ile organize etmesi, külli ve cüz’i bütün kâinatı kuşatmış olan, eşit, âdilane, rahmetli ve olağanüstü bilgiden, hikmet ve terbiyeden değil midir?

Baktığımızda, bu zayıf misafirlerde kendi hayatlarını korumak için böyle binalar yapma kudretini bulamadığımızdan, ağaçta da öyle şefkatli ve davet edici bir kuvvet göremediğimizden, bu anlam ve anlaşmayı, bunların dışında olan hâkim, hakem ve hekim olan bir kuvvete bağlamamız gerekir. Bu işte iki işaret görüyorum:

Birincisi; o ikisinin (zayıf misafirler ve ağacın) dışındaki bir kuvvete havale zorunluluğu, İkincisi; düzenleyici ve yöneticinin bir olmasından kaynaklanan, kâinattaki bütün kuvvetlerin birleşimi ve kucaklaşması.

Evet, evet, atomları ile tabiat çınlıyor, kalpler de onunla çınladı. Herbiri bir nağme ile söyleşiyorlar, insan ise aralarında tercüman oluyor. Onların içinde aşka tutulmuş olanlar, düşünürler, şâirler, yazarlar, mürşitler ve sızmayan dolular oluşur. Herbirisinin sonrasında bir niteliği ve rengi çizili. Onlardan herbirisi, bu büyük kitaptan birer kelime, bu renkli bahardan birer çiçek ve toplanan bu bulmacalardan birer sır oldukları gibi; aynı zamanda herbiri yalnız kendinden değil, kendisine parça olan kütleden payını almakta ve ancak mahiyetinden bir bölümünü açıklamaktadır[1]

Tabiatın herşeyi bize göstermesi gerekir. Hepsi çınlayan seslerdir. Bunları dinlememiz gerekir. Hepsi mücessem (maddeleşmiş) koca kelimelerdir. Bunları okumamız gerekir. Hepsi tünellerdir. Bunları geçmemiz gerekir. Hepsi perdelerdir. Bunları kaldırmamız gerekir.

Bilgimiz, geçinmemiz, aklımız, öğretimimiz, yaşamımız, hidâyetimiz için gerekli olan şeyler onda mevcuttur. Bunların hepsi onun parçalarıdır.

Çokluğunun sonunu, azlığın sonuna; cemiyetin ve külliyetin son haddini, fertliğin ve tekliğin son haddine; güç ve kuvvetin son haddini, zaaf ve meskenetin son haddine; zenginlik ve saltanatın son haddini, ihtiyaç ve fakrın son haddine; rahatlık ve lezzetin son haddini, yorgunluk ve meşakkatin son haddine; neşe ve sevincin son haddini, üzüntü ve teessüfün son haddine; genişlik ve rahatlığın son haddini, darlık ve sıkıntının son haddine; süsleme ve bezenmenin son haddini, çirkinlik ve âdiliğin son haddine; ilmin ve aklın son haddini, cehâlet ve gafletin son haddine sıkıştırıp derc edene ululuk olsun.

---

[1] Bu anlatım, ilk başta Vahdet-i Vücud'la alakalı görünüyorsa da, aslında insanlarla varlıklar arasındaki alakayı dile getirmektedir. Vahdet-i Vücüd ise, yalnız insanlarla değil, bütün varlıklarla Allah (c.c) arasındaki birliği anlatır.

Evet, O, cılız sivrisineğin son derece zayıf hortumunu, son derece kuvvetli filin dahi kendini müdafa edemeyeceği şekilde şiddetli bir kuvvet ile mücehhez kılmıştır. Sivrisineği, o ince ve minicikliği ile birlikte karanlık bir gecede insanın kalın derisinin altındaki kanı çıkarmak için son derece duyarlı bir radar ve sondaj sistemi ile donatmıştır. Dünyevi işlerdeki zorluğun son haddini; aynı vazifenin son haddindeki zevk ile süslemiştir. Hatta bir işçi işinin zevk alması için yaratıldığını sanmaktadır.

Son derece nâzik ve küçücük balarısına öyle bir zekâ vermiş ki; onunla mühendislerin son derece kabiliyet ve cihazlarıyla erişemedikleri şeyleri keşfediyor.

Mikroba; son derece aczine rağmen adaletiyle öyle bir anlayış ve kabiliyet vermiş ki, dağların ululuğu ile ulaşamadığı işleri yapmaktadır. Haşmet ve saltanatı; kendisini koruması için güçsüz bir ere ve fakir bir ihtiyar kadının oy'una muhtaç kılıp, boyun eğdirmiştir.

Servet ve zenginliği; onsuz yapamayacağı şekilde değersiz bir kuruşa muhtaç kılmıştır.

Her çiçeği kendi başına bir âlem ve özelliği ile bir kitap olan milyonlarca cinsten oluşan bahar bahçesinin son süsünü, âlemin gübre çöplüğü olan kuru toprağın son haddindeki çirkinliğinden çıkarmıştır.

Farazi ve hayali olmayıp da, tüm gerçekleriyle içinde son bolluk bulunan tuhaf ve büyük olan bu insan cismin proje ve plânını sanki bir nokta gibi değersiz bir nutfenin son iktisâdına sığdırmıştır.

Tahmini değil, gerçek olarak madde ve unsurları ile büyük bir ağaç âleminin plânını, çekirdeğine sığdırmıştır.

Büyük işler değil, küçük ve değersiz işlerde bile tesadüfe yer bırakmayacak şekilde ilim ve cömertliliğin son haddine kadar küçülttüğünü büyültmüş, büyülttüğünü küçültmüştür. Böylece cüz ve cüz'iden, kül ile külli neticelenmiştir.

İnsanın aklına öyle bir ikram ve rahmet bağışlamıştır ki, o muazzam ve geniş rahmet; yerin, göğün bütün tabakalarını kuşattığı halde, kendini ve ufuklarının ardını bilemez... Bir şeyi hatırlamak isterken onu unutur, bir şeyi unutmak isterken onu hatırlar, üzülmek isterken neşelenir, neşelenmek isterken üzülür... İşte bunlar aklın, emir altında bir yaratık olduğunu gösterir. Haddini aştığı zaman ona edep verilmelidir. Evet, insan kalbini bir an bile olsa tesir ve yeltenme etkisinden arıtsın...

Artık kâinatta her bildiğini unutsun, şu anda sanki nefsinin yeni yaratılmış olduğunu hesaplasın, sonra duyularının kendisine gösterdiğinden başka bütün ilim, kural ve inançlardan yoksun birinin gözüyle kâinatı düşünsün, her tarafta dünyayı kaplayan mavi kubbede bakışını dolaştırmaya başlasın.

Dünyayı kaplayan berrak ve geniş uzayda, gözünü çevirebildiği her tarafa bakınsın, sonra da bu büyük ülkenin parçalarından, "yer yıldızı" denilen zerrede, geniş bilgisi ile bir zerre gibi yaratılmış olan kendi nefsine bir göz atsın. İnsana; düşünce, kavrayış, tasarruf hürriyetiyle bir nev'i federal egemenlik, otonomik muhtâriyet bağışlanmıştır...[2]

İşte bu hızlı turda kendine dönen insanın dehşet ve vahşetten duyacağı acı ve titreyişle kalbi coşa-caktır. Çünkü kâinatın genişliği ve büyüklüğü, şahsının küçüklüğü ve cisminin ufaklığı karşısında akıl vefikri bunları kavrayamayarak kendine döner.

Her taraftan kendisine kapalı gelen bu meçhulün büyüklüğü karşısında kuruyup kalan akıl, gizliliklerin köklerini araştırma sevgisi ile yaratıldığı için yine de o büyük işin derinliğine nüfuz etmek ister. İşte o zaman azmi tam mânâsıyla çözülür, himmeti gevşer, korkudan nefesi kesilir.

Bu büyük sonsuzluk ortasındaki duyduğu aczinden dolayı, küçüklüğü ve işinin önemsizliğini hissedince, aklını yitirecek dereceye gelir. Mechul sırlar ve bilmeceler deryasının ortasında âciz, zayıf ve zavallı oluşu ile barınacak mutlak bir yere ve kurtuluş için güvenilir bir merciye, gücünden güç bağışlayacak bir güçlüye, merhametinin füyuzâtını

---

[2] Burada cüzi iradenin en güzel şekilde açıklandığını görüyoruz.

üzerine saçacak bir merhametliye olan ihtiyacın içinde filizlenmeye başladığını yavaş yavaş hisseder. Böylece, ister istemez dine olan ihtiyaç ve arzu, içten gizli ilk itici güç meydana gelir. İnanca ihtiyaç duyuşunun doğal evveliyatı, kâinat yaratıcısını araştırmak için tabii ilk sâik…

Bunun aynısıdır; cemiyetlerin dinler ittihâz etmeleri ve kâhinlere boyun eğmeleri ve her hâl ü kârda işlerini onlara teslim etmelerine itici gerekçe… Bunun da kendisidir doğal din, hidayet ve peyderpey (zaman zaman) peygamberleri göndermek için doğal davetçi…

Bir kısım insanlar, hayatın akışına kapılıp gaflete ısındılar. Diğer bir kısmının gönüllerinde ise, uzak ve yakında kaybettikleri herşeyi kendisiyle aradıkları bir şaşkınlık alevi parladı… Acaba kendisinin basit bir temelden (bir damla su) gelip, sayılı günlerde belirli kanunlar üzere olan bu büyük kâinat kitabının seçkin bir nüshası, az ve öz bir fihristi olduğunu biliyor muydu? Ki işlediği ve bildiği herşey sınırlıdır… Güneşin yaşantısının temel direği, kendisinin hayat suyu, günlerini çizen bir kalem, başlangıç ve sonunu ören elektronik bir gösterge olduğunu biliyor muydu? Aklına ve düşüncesine haklarını vermek, bu insana yaraşır bir hareket değil midir? Öyleyse tükenmeyen bu bol harcamaların nereden geldiğini ve "ben neyim ki bana bu kadar önem veriliyor" diyerek düşünmeli…

Acaba bütün bu külfetlerin genişliği, sayısız, hesapsız, tedbirsiz ve ölçüsüz müdür. Her ikisi; hava zerrelerinde, ışıkta, dumanda, toprakta, derelerin içinde dağların başlarında ve başaklarda hâkimâne bir kanunda toplanıp Rabbi'nin misafiri olan bu insanın yetişmeşi için birleşmişlerdi.

Bütün bunlar lüzumsuz, boş ve yersiz midir? Yoksa ilimde hikmet, iradede, istek ve neticede muhasebe midir?

Gerçekten, doğal emellerine eğilmiş, birbirleriyle çelişen bu isteklerine mahkum, iyilik ve kötülüğün mücadele meydanı olmak itibarıyla, bu kâinatın okulunda bir öğrenci gibi olan bu insan; kendi işiyle başbaşa bırakıldığında ikmâl ve tasfiye olmaksızın, unsurunda herhangi bir terbiye görmeyen mağaralarda yaşayan çocuk gibi olur. Şüphesiz körlük dostu ve bilgisizlik arkadaşı kalacaktır.

Amma, anlayışlı yaratılışı itibarı ile, yerinde saymakla kalmaz, aklı ve fikriyle araştırır, karşılaştığı sorulardan gerçeği anlamak ister. Kalbi ona cevap verir. Bütün zaaf ve bilgisizliğine rağmen o, düşünebilen bir canlıdır. Gerçekleri özleyen, derinliklere inip çıkmaya çalışan bir dalgıçtır…

Herhangi bir mürşidle karşılaştığında ve bir nasihatçıya rastladığında şüphe yok ki, kökeninde çoğunlukla hayır bulunduğu ve tohumunda olgunluk kabiliyeti var olduğu için, birbiriyle çelişki halindeki bu unsurları derlemesinde ona yardım edeceklerdir.

Ne olurdu, bu hareketli çocuk en önemli görevini ve asıl hedefini bilseydi…
Ne olurdu, yoldan sapmasa, nefsine hürmet etse, yaratıcısını bilseydi…
Ne olurdu, sonradan gelenleri aydınlatacak sâlih bir niyetle uyansın da; bütün insanlrı tek babadan bir evlât olarak görüp, bolluk ve darlıklarında yardımlaşmaları gerektiğini, başlangıç ve sonuçlarını, bu dünya evindeki yüce vazifelerini bilerek, insanlık ailesi için iyiliği emredir kötülüğü yasaklayacak, edep ve terbiye verecek, mazlumun iniltilerini dinleyecek ve onun omuzundan zâlimin elini çekecek, doğruluk ve yararı gözetecek bir meclis kursalardı.

Evet bu çocuğun; müzmin bir hastanın mütehassis bir doktora, yıkılmaya yüz tutmuş bir binanın mimar mühendise, öğrenci bir çocuğun akıllı ve bilgili bir babaya, şevkatli ve emin bir öğretmene, yabancı bir misafirin yolun kolayını, doğrusunu ve eğrisini bilen bir kılavuza ihtiyacı olduğu gibi, (bu çocuğun da) bir rehbere ihtiyacı vardır. Çünkü insana devamlı bu ilerlemenin artışından, bu doğal ve ilkel kanunlar, dileklerine cevap vermemekte, bütün bu dengeli adalet, âdilane kolaylık ile işleri soluk alsın diye birbirine benzeyen doğal kanunlardan başka daha uygun kanunlara şiddetle ihtiyacı vardır.

Büyük benzerlik gösteren, birbirine zıt olan hayatının bir düzene konulmasını ve örtülü hayat seyrinin düzeltilmesi için bu hayati eğitimin ihtiyacını lisân-ı fıtratıyla bekleyen ve doğal ihtiyacı ile davet eden bu insan oğlunu düşün…

Bilemeyeceği, yapamayacağı ve düşünemeyeceği şeylerle birlikte; bileceği, yapacağı ve düşünebileceğinin azlığını düşün ve bu korkunç memleketi düşün ve içinde yaşadığı heybetli okulu düşün.

Bu hareketli çocuğu düşün…
Bu okul, ilimleri ile kitapları ile defterleri ile haritalarıyla yapıcısız ve yapıcısının isteği olmaksızın ve duygular ile bilgi kaynakları iticisiz, uyarıcı-sız ve derleyicisiz mümkün olabilir mi?

Evet, yerküresinin etrafında olan buluş ve icatların altında, hayatın başlangıcından gününe kadar gerek kendinden ve gerek dışarıdan gelen bir etkinin altında kalmayan sağlam hafsala, akl-ı selim, bilimsel bir anlayışla yavaş, akılcı bir seyir ve düşünce ile doğal kanunların dışında ve bu ilerlemelere kök olmuş, ancak medeni bir kanunla mümkün olabileceğini anlayacaktır…

İçinde çok yaşadığımız, kulak alışkanlığından dolayı gelenek haline getirdiğimiz için açık, gerçek ve bilimsel mânâsından gafil olduğumuz doğal ve evrensel DİN işte budur…
DİN, nizamlar topluluğu, hayâti emirler, tabiatımızdaki uyuşukluğumuzu giderici sabit ilmi hakikatler, yol gösterici genelgeler, neticelerinden ayrılmaz olumlu, kesin ve doğrudan doğup, doğruyu doğuran, misafir olan öğrencilere bu okul sahibinden gelen doğal sorular için en doğru ve gerekli cevapların bütünüdür…

Doğal kanunların ve tabii düzenlerin her uyarıcı hareketin tohumlarını eken, her medeniyetin kurucusu, gerçek tecrübelerle mümtaz, kabiliyetlerine uygun, doğru his ve ilâhi yağmurdan kalplerine feyz aldıkları kadarıyla, esaslı projeleriyle, düzgün ve eşit işaretleriyle bu gelen doyurucu emir ve genelgeleri açıklamak için hisleri kuvvetli, ruhları temiz, okul sahibinin işaretiyle tezkiye görmüş ve irşâdı ile hidâyete ermiş ve bilgisinden bilgi almış, bu öğrenci çocukla yaratıcısı arasında vasıta olabilecek bu düsturları tebliğ ve tatbik edecek aracı bir topluluğa (peygamberlere) ihtiyaç pek tabidir. Ta ki bu öğrenci çocuğun elinden tutup, gerek kendisine gerek arkadaşlarına faydalı, gerekli gayelere yavaş yavaş ulaştırabilsinler.

Şeriat: Arapça bir kelimedir. Tüm dağınık dallarda, dağınık bilimlerin zincirlemesine ve doğal, gelen ham kanunların ölçülendirilmesine ve kişinin iç alemindeki özel ve ince duygularının ayarlandırılmasına denilir.

İşte bu, değişken ve virajlı hayat yolunda hatasız bir yaşam sağlamak için birbirine benzeyen düzensizliği, ölçülü ve ayarlı bir duruma getirir… O zaman, şeriatın getirdiği mutluluğa ve kurduğu hükümlerin cihazlarına ilimler birer gösterge ve yardımcıları olurlar. Çünkü o ilimler onun getirdiği tahliller, özetlemeler ve uyarıcılardan doğuyor. Emirlerinde netice buluyor.

Aracı peygamberler topluluğunun görevlerini başarmaları, vazifelerini yerine getirmeleri, zor mücadeleleri, meşakkatli ameliye için bazı önemli şeyler gerekir. Bu önemli şeylerin bir kısmı misafir halk ve öğrenciler için, diğerleri ise münevver kesim içindir. Halk için işlerin neticesini onların gözleri önüne sermek gerekir. Çünkü onların akılları gözlerindedir. Bu onlara yöneltilmiş kuvvetli bir silahtır. Mesela, aralarında vasıta durumunda olan peygamberleri tasdik etmeleri için onlara bu varlığın köşelerinde ve gizli yerlerinde yaratıcının ve elçilerinin dışında kimsenin bilmediği gâib şeylerden haber vermek, görmediklerini onlara göstermek, insan gücünün yapamayacağı şeyleri yapmak gibi… Münevver kesim ve zeki öğrenciler için olana gelince, elçilerin akıllı, hikmetli ve iyi bir yol tutup, söylediklerinden onların dikkatini çekecek şeyleri hayatlarının bütün safhalarında ilk olarak kendilerinin yapmalarıdır.

Bu arada, zaman zaman bu büyük iş için kendi taraflarından ve gönüllerinden kopan sebeplerden ve ortamlarının talebine icâbeten devletlerinin takviyesi için bazı şâirler, filozof ve hükümdarlar ortaya çıkmıştır. Bunlar insanların akıllarını şaşırtmış, gönüllerine sahip olmuş ve bazı değişiklikler istemiş, bazı şeyleri diğer şeylerle değiştirmiş ve yeni nazariyeler sunmuşlarsa da, amaçlarına ulaşamamışlardır. Hatta yararlı olan şeyi kavrayamamışlardır. Bunda bir sürü özürleri vardır. Zira bunlar, hayatın yapıcıları, bu okulun bânileri, bu gökdelen otelin kurucuları ve dünyanın plânını çizenler değiller idi. Yaratılışlarının çeşitli gizliliklerini keşfedememişleri. Çünkü bu hayatın köşelerindeki gizlenen sırlara vakıf değillerdi…

Mahalleleri, çarşıları, işyerleri, yolları bol bir yabancı şehirde devamlı değişiklikleri, birbirine zıt çelişkileri, birbirine bağdaşmayan olayları, yaygın istekleri altında bir sonraki gelen komşusundan ayrılan sürekli ve sayısız bilinmeyenler, sınırlı ilim, tutuklu akıl ve büyük muazzam işi idare etmeye yetmeyen ömür devresi karşısında yabancı bir insanı düşününüz, acaba ne olur? Hali hazırdaki durum olur…

Şüphesiz kuşku onu iter, tereddüt onu karşılar, bir kirpi gibi kendine çekilir…
Makedonyalı İskender, Rum Kayseri, İran Kisraları, Hammurabi, Mısır Firavunları ve Solon, Eflatun, Aristo ve sonraki gelenler içlerinden, insan topluluğu ve beşer kervanı için plânları üzerine yürütebilecekleri, karanlıklarını aydınlatabilecek, bütünü yol olan bu hayattaki hayretlerine cevap verebilecek bir şey bıraktılar mı acaba?

Günümüzde beraber yaşadığımız değerli bilginlerimizin ve büyük filozofların, yazı kutuplarının, hitâbet sihirbazlarının haberleri sana ulaşmadı mı? Fasih konuşmaları, yeknesak düşünceleri, insanların hoşuna gidiyor ve onları büyülüyor ama, bütün bunlar, maalesef konferans salonlarını gazete sayfalarını ve kitap satırlarını aşamamışlardır… Üstelik ağızlarını kapadıklarında ve parmaklarını ceplerine soktuklarında onları milletin her bir ferdi gibi görürsün. Hemcinsleri tarafından örnek tutulacak nitelikte işlerinden herhangi bir meşʻale, hidâyet ve doğru yolu bulmak gayesiyle huylanacak ve beşeriyetin hayatları yönlerinde, çektikleri hayatın bunalımlarını ve yaşama sıkıntılarını azaltmak için herhangi bir şekilde örnek oldular mı? Onlarla; söyledikleri zaman sözleri dinlenilen, emrettikleri vakit uyulan kimseler arasında nice farklar vardır. Artık bunlar o olayları ile hayat fışkıran çam kozalağı gibi bir et parçası olan insan kalbine üfürürler. Ve istedikleri zaman her istekleri güçlü ameliyeyi onun üzerinde icrâ ederler… Diğerlerinin hali ise, çabucak örümceklerin, üzerine yuvasını örüp çürümeye terk edeceği, arkalarında bir eser bırakmadan rüzgâra kapılıp kaybolacak gülünçlükten başka bir-şey değildir.

Evet, bütün bu bilimsel denetleme, tarihsel deneylerden sonra insanın çaba ve gayret göstermesi; kalbini paylaşan ve meyillerinin incelikleri üstünde savaşan iki etken mücadelesi arasında olduğu anlaşılır:
Maddi etken ile ruhani etken…

Birincisi, süslemeler ve zevkin sihrinden güzelliği gözleri alırcasına ve aldatıcı bu sihrin kuvvetleriyle insan tabiatından gizlenmiş olan çabukluk hevesine yöneltir. Artık aldatıcı büyüleyici olan bu gösterişlerle onlara yönelmiş olur. Ta ki, iradesini komuta altına alır, insanı kendi nefsine musallat eder, kalbini bağlar ve ona nefsini unutturur. O zaman hayalinde, tasavvur ettiği hayat niteliğine kavuşmak için kollarını sıvar. Başarı gösteremediğinde tuzak kurar ve hilelere başvurur, aldatır, zorla alır, kandırır ve öldürür…

Bunlar bu kuru etkenin esirlerinden hergün gördüklerimizdir. Bu durum medeni alemde daha çok ve pek çoktur.

Ruhani etkene gelince; o kalbinin derinliklerinde insanla münakaşa eder, onu yüksek cevherine sürer, ruhunun güzelliğini ona açıklar. Hayat sıkıntılarının çokluğunu beyan ederek, onları tüm güçlerini sevgisine vakfedenlere yöneltir…

Ölüm, nasıl onlara fırsat vermeyip anında onları yok etmiş. Artık mal ve evlatlarını geride bırakmışlar, yurtlarından göçüp, öğünen yükseklerden sonra menfur görünüşlü ve kokusundan kaçınılan, dar ve karanlık çukura indiler. İşte bu âmil durmadan tam mânâsıyla bir mücadele üzerinde ona hayal ettirdiği şeyi bulduruncaya kadar devam eder. Sonra kendisine ruhundan bir pencere açar. Ondan ruhâni zarif nimetleri ve gerçek olgunlukların bahçelerinden kalbini âşık kılacak şeyleri temaşa ettirir. Artık ona erişmek için kalbi çırpınır ve erir…

Amma; bu âmilin gösterdiği neticeye varabilmek için her davranışında sıkıntı, fitne, halkla olan ilişkilerinde düşünce ve iç duyguları ayarlamasında ince bir doğruluk ve acı çektirici düzenli bir yaşantı ve nice meşakkat ve engeller vardır. İşte insan; bu iki âmil ve etken arasında ayakların oynadıkları bir toptur. İkisinden en güçlünün gücüne uymaktadır. Bu iki zengin âmil, bütün ferd ve milletleri paylaşmış iki güçtür.

Burada insanlar iki kişiliğe ayrılır:
Bir kişi var ki, dünya zevklerine düşkünlükte kudurmuştur. Bir isteğine ulaştığı zaman serkeş olmayan at gibi şahlanıp isyan eder. Adaletle mi hareket etti, yoksa zulümle mi? İyi mi yaptı, yoksa kötü mü? Bunlara aldırış etmez…
Bir kişi var ki, hayatı dengesiz şeylerle çok yoksul olup, kalbi meşâkkatlerle dolu olduğu halde, bedeni zevklerinin sır olmasına rağmen ruhunun dâimi arınma ve ruhâni sefa ile yetinir.

İşte yazın bir köy gecesinde sırtüstü uzanırken biz bütün bunları düşünürüz. Olaylar birbirine girmiş, etkenler birbiriyle itişiyor, sebepler doğuyor. Gece mehtaplı ve durgun, yıldızlar oynuyor rüzgâr yumuşacık elleriyle yüzümüzü okşuyor… Akıl ile tabiat devamlı bir gizlilik içinde sessiz ve yazısız olarak soruşup cevaplaşıyorlar…

Bu iki âmil insan üzerine musallat olmayınca, tek başına ve bunlardan tek birisiyle durumun düzenli olmayacağını milletler tarihi bize göstermektedir.

Maddi âmil ile tutunan bazı milletler görülmüş, hayatın hayrına ve yaşayışın son safasına ulaşmış amma, çok geçmeden hedefine yürümekte iken âmilin zulmüne uğrayarak dağılmasına en güçlü sebep olan çeşitli aşamalara düşmüştür.

Ruhani âmiller ile tutunan bazı milletler görülmüştür ki, kuvvetli ve sağlam yer elde etmiş amma, komşularının zulmünden emin olamamış, hatta yaratılışlarındaki o hal üzerinde kalmaya tahammül edecek sabır bulamamışlardır. Artık içine fesat girerek ve vücutlarının âmili üzerine tecavüz edip öncekinin gittiği yere gitmişlerdir.

Bütün guruplar, doktor ve mühendisler olsun, filozof ve bilginler olsun, şâir ve edebiyatçılar olsun, işçiler, tüccarlar, çiftçiler, yöneticiler olsun, medeniyetin gelişmesinde iş bölümü yapmaktadırlar. Her birinin medeniyetin evriminde insanoğlunun rahatlığı ve konforu için değerli emeği olup onlara minnettarlığımızı borç biliriz.

Yalnız Hz. Allah'ın elçilerini unutmaya gücümüz yetmez. Gerçekten onlar bizi büyük nimetleri ile gark etmişler, zira kalp bozukluklarının tamiri için çalışmışlar ki, bu tamir olmasaydı bütün mutluluk ve hayır kapısı kapanmış olur, iyi netice verecek hiç bir hadise meydana gelmezdi… Göğüslerdeki gizlenmiş kötülükleri kökünden kazımak ve nefisleri aşağılık boyasından temizlemek için çalışmışlardır. Eğer her hayrın temeli olan, onlarla gelen hidayet olmasaydı eğer her güzel işin cevheri olan ruhi üstünlükler olmasaydı; doktorların ilaçları hastalarını zehirleyecek, hakimler insanların aleyhine hükmedecek, filozoflar insanı en düşük ve alçak işlere sürükleyeceklerdi.

Bütün insanlığın talim ve terbiye, yaratılışını derleme ve isteklerini sınırlama siyaseti, bir ferdin ve bir tek insanın sınırlama, tâlim ve terbiye siyasetinden ayrılamaz. Çünkü o tek fert cinsinden olan topluluğunun bütün arkadaşlarının özellikleri, içinde gizlenmiş bir örnektir. Sanki o, büyük bütünün küçük bir modelidir.

Alışkanlık ve meyilleri birbirine aykırı, istekleri birbirinden farklı olduğundan küçük, genç, delikanlı ve orta yaşlı devrelerinde, ihtiyarlık devrelerinde, talim ve terbiyesi değişik olduğu gibi, bütün insanlığı toplu halde kocaman ve büyük bir insan olarak düşündüğünde onun da terbiyesi değişmiştir. Onda da küçük, genç ve ihtiyar iken muhtelif haller bulunmaktadır. Muhtelif cevaplar muhtefil sorulara dayanmaktadır. Yaratan ile yaratılanın işini bu minval üzere görüyoruz. Bir makine mühendisinin icat ve monte ettiği, yapısı ve makinasına lâzım olan her şeyi bilmek için gerekli bir bilgisi vardır. Bu işte yaptığı şeyin nabzından tutmuş, onun sırlarına ve onun ihtiyaçlarına vâkıf olmuştur. Örneğin, ilk peygamber, ilk olarak bu okul sahibinin varlığını tebliğ etmiştir. İkincisi gelmiş, irşadları ile yiyecek, giyecek ve içecekleri sınırlamıştır. Üçüncüsü, bunların yararlarından bahsetmiştir. Dördüncüsü, bunların zararlarını anlatmıştır. Çünkü, toplum o zaman bütün uygarlık ihtiyaçlarından uzaktı. Sonra o büyük çocukla yavaş yavaş fikirler genişledi. Onda kabiliyet gelişti. Başkası geldi. Muhterem selefinin tebliğ ettiği şeyleri çoğalttı. Bununla beraber bu okul, bütün bunlara aldırış etmeyen, bu isteklerin gerçekleşmesine yanaşmayan ve bu esaslı başlangıçlara kulak vermeyen (ki halen de öyledir) bir çok kimselerle meşguldü. Bunlar, hislerinin tabii zevkine göre kargaşalığın devam etmesi ve olgunlaşmamış hali üzerine kalmasını, böylece düzenlerin ihlâl edilerek büyük zararlar meydana gelmesini istiyorlardı.

Bu ilâhi diploması protokolünde onlara “kafirler” ismi verilir. İşte peygamberler (Hz. Allah onlara insanlara vereceği en hayırlı mükafatı ihsan etsin) bu minval üzere geldiler. Bu garip misafirler, küçük öğrencilerin ellerinden tutup gördüğümüz merhalelere yükselttiler. Biz kendi halimize duygularımız, gerek nefsâni ve gerek dış etkiler altında kalmadan ve yanımızda bir miktar bilimsel deney bulunduğu halde bunları düşünecek olursak, bir müddet bize yabancı kalmakla birlikte bir gerçeği görürüz: Her akli ve hissi hareket başlangıçlarının ve her devrin dönemin, her ilerleme ve buluşun köklerinin peygamberlik toprağında derinleştiğini ve temel gıda maddelerinin peygamberlik davalarının bünyelerinden emdiğini ve her medeniyet ağacının onların tohumları üzerine filizlendiğini görürüz.

Ne var ki; düşünmeyen, gerçeklere önem vermeyen ve deneylerin güçlüğünden dolayı gevşeklik gösteren bir kimse, baktığı zaman ancak başak ve meyveleri görür. Kökleri ve

türediği yerleri takip edemez ve tarih toprağının karanlığındaki o ince ağ ve damarı göremez.

Daha evvel sofra hazırken biz geldik… İşte bu doğal kânun ve bilimsel kural üzerinde mâlik ve memluk, yaratan ile yaratık, yapan ile yapı ve besleyen ile beslenen aralarında vâsıta olan peygamberler kervanı, tekâmül ederek Abdullah oğlu Muhammed (SAV) Efendimizde tabii ve zaruri olarak son bulmuştur.

Kendinden önceki peygamberlerin getirdiklerini tamamladı. Bu tamamlama ve umumilik doğal ihtiyacın tabiatından ve adalet ile hikmetin doğuşundandır.

Artık ilâhi yağmuru bekleyen insanlık hiç bir buluttan yağmayan şeyi gördü… Beşeriyet, bütün peygamberler ve filozofların özledikleri ve rüyalarında gördükleri örnek bir nesil doğurdu.

Onlar istediler ki, uyanıkken ona ulaşsınlar. Her din, mezheb, düşünce, hüküm ve hikmet sahibi o hayâli asrın gerçekleşmesini temenni ederek o tarihi büyük şerefe nâil olsunlar…

Her hayalin teganni ettiği ve her çağ mensuplarının diledikleri, konuşup aradıkları o gaye, ancak sorgusuz olan Allah'ın iradesiyle tüm insanların içinde toplandığı ve her hayrın içinde şekillendiği o insanın eliyle gerçekleşmiş oldu.

İnsanlık rüyalarında ve uyanıkken onun hayâlini temâşâ etmek arzusundadır.

Hz. Allah'ın rahmeti ve selâmeti önderimiz ve Efendimiz (ruhumuz ona fedâ olsun) Hz. Muhammed'in (SAV) ve diğer bütün Nebi ve Resullerin âl ve ashablarının, onların yolunda gidenlerin ve meleklerin üzerine olsun.

Davamızın sonu, Rabbü'l-âlemin olan Allah'a hamd'dır… Amin…

Muhammed Nurullah Seyda EL-CEZERÎ